

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри філософії
та міжнародної комунікації
протокол № 9 від 04.05.2022 р.
В. о. завідувача кафедри
Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Міжнародні відносини,
супільні комунікації та регіональні
студії»
 Сергій БІЛАН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ ПЕРЕГОВОРІВ»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, супільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма «Міжнародні відносини, супільні комунікації та регіональні студії»
Факультет (НН) гуманітарно-педагогічний
Розробник д-р. політ. наук Гольцов А. Г.

1. Опис навчальної дисципліни
КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ ПЕРЕГОВОРІВ
 (назва)

Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень

Галузь знати	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	
Форма контролю	екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	4
Семестр	7	7
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Конфліктологія та теорія переговорів» полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти наукових знань щодо теоретичних засад конфліктології, вивчення конфліктів як суспільних явищ, основних засад теорії переговорів; формуванні вмінь та навичок студентів аналізувати конфлікти, виявляти ефективні засоби їх врегулювання, визначати конструктивні стратегії й тактики проведення переговорів.

Основні завдання:

- засвоєння студентами теоретико-методологічних основ конфліктології та теорії переговорів;
- розуміння сутності конфліктів як суспільних явищ, їхніх типів, основних стратегій і тактичних засобів врегулювання;
- усвідомлення основних положень теорії переговорів, можливостей їх застосування в реальних конфліктних ситуаціях на міжнародній арені;
- формування вмінь та навичок: аналізувати конфлікти, зокрема міжнародні, виявляти конструктивні засоби їх врегулювання; проведення переговорів, використання основних методик та технологій;
- розвиток здатностей виявляти проблеми врегулювання конфліктів у суспільному житті, у сфері міжнародних відносин, пропонувати оптимальні шляхи врегулювання конфліктів.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- основні теоретичні засади конфліктології, історичні аспекти виникнення і розвитку провідних наукових концепцій та теорій;
- конструктивні стратегії і тактики суб'єктів у конфліктах, зокрема міжнародних;
- основні засоби управління конфліктами та їх розв'язання;
- найбільш поширені технології ведення переговорів;
- теоретичні засади та практичні засоби посередництва при врегулюванні конфліктів, зокрема міжнародних;

Вміти:

- застосовувати теоретичні знання з дисципліни для вивчення конкретних суспільних конфліктів, зокрема міжнародних;
- визначати головні причини конфліктів, оцінювати наслідки конфліктів для життя суспільства;
- аналізувати стратегії і тактики суб'єктів під час суспільних конфліктів;
- проводити діагностику суспільних конфліктів, зокрема міжнародних;
- пропонувати конструктивні шляхи розв'язання конфліктів, зокрема міжнародних;
- обирати найбільш доцільні засоби ведення переговорів і посередництва.

Набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, згідно з ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і

знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність читися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН06. Знати природу та характер взаємодії окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точки зору.

Структура навчальної дисципліни «Конфліктологія та теорія перегової» для повного терміну денної та заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	у сь о го	у тому числі					у сь о го	у тому числі				
		л	п	ла	ін	с.р		л	п	ла	ін	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конфліктології												
Тема 1. Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	14	2	2				10	14	1			13
Тема 2. Історичний розвиток конфліктології	16	2	2				12	16				16

Тема 3. Конфлікт як суспільне явище	16	2	2			12	16	1	1			14
Тема 4. Управління конфліктами	16	2	2			12	16	1	1			14
Тема 5. Міжнародні конфлікти та їх врегулювання	14	1	1			12	14	1				13
Разом за змістовим модулем 1	76	9	9			58	76	4	2			70
Змістовий модуль 2. Основи теорії переговорів												
Тема 6. Переговори як спосіб розв'язання конфліктів	15	2	2			11	15	1				14
Тема 7. Переговорний процес: стратегія і тактика	15	2	2			11	15		1			14
Тема 8. Посередництво в конфліктах. Медіація	14	2	2			10	14	1	1			12
Разом за змістовим модулем 2	44	6	6			32	44	2	2			40
Усього годин	120	15	15			90	120	6	4			110

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	2	
2	Історичний розвиток конфліктології	2	1
3	Конфлікт як суспільне явище	2	1
4	Управління конфліктами	2	
5	Міжнародні конфлікти та їх врегулювання	2	
6	Переговори як спосіб розв'язання конфліктів	1	
7	Переговорний процес: стратегія і тактика	2	1
8	Посередництво в конфліктах. Медіація	2	1
	Разом	15	4

6. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Політична конфліктологія. Психологічна конфліктологія	10	13
2	Історичний розвиток конфліктології. Українська конфліктологія: становлення і розвиток	12	16
3	Конфлікт як суспільне явище. Основні типології конфліктів	12	14
4	Управління конфліктами. Основні заходи щодо	12	14

	запобігання конфліктам		
5	Міжнародні конфлікти та їх врегулювання. Засоби врегулювання міжнародних воєнно-політичних конфліктів	12	13
6	Переговори як спосіб розв'язання конфліктів. Основні концепції та теорії переговорів	11	14
7	Переговорний процес: стратегія і тактика. Типології стратегій переговорів	11	14
8	Посередництво в конфліктах. Медіація. Основні технології медіації при проведенні переговорів	10	12
	Разом	90	110

7. Контрольні питання

1. Проаналізуйте основні підходи до трактування конфліктології
2. Схарактеризуйте об'єкт та предмет конфліктології
3. Виявіть міждисциплінарні зв'язки конфліктології
4. Проаналізуйте структуру конфліктології як міждисциплінарного наукового напряму
5. Схарактеризуйте методологію та методику конфліктологічних досліджень
6. Дайте характеристику емпіричних методів конфліктологічних досліджень
7. Дайте характеристику основних загальнонаукових та теоретичних методів конфліктологічних досліджень
8. Визначте основні функції конфліктології
9. Проаналізуйте погляди на конфлікти науковців Давнини та Середньовіччя
10. Виявіть основні підходи до вивчення суспільних конфліктів у Новий час
11. Дайте характеристику становлення конфліктології в ХХ ст.
12. Проаналізуйте основні погляди на міжнародні конфлікти в теоріях неореалізму
13. Проаналізуйте основні погляди на міжнародні конфлікти в теоріях неолібералізму
14. Дослідження конфліктів з позицій модернізму, транснаціоналізму, неомарксизму
15. Розгляньте основні підходи до трактування конфлікту
16. Дайте характеристику конфліктної ситуації, проаналізуйте її структуру
17. Визначте основні функції конфліктів
18. Проаналізуйте основні типи конфліктів
19. Схарактеризуйте динаміку конфлікту; основні стадії (фази) конфлікту
20. Схарактеризуйте провідні стратегії сторін у конфлікті
21. Схарактеризуйте провідні тактики сторін у конфлікті
22. Виявіть основні види поведінки сторін щодо розв'язання конфлікту
23. Проаналізуйте основні заходи щодо запобігання конфліктам
24. Виявіть основні засади управління конфліктами
25. Проаналізуйте основні підходи до управління конфліктами
26. Схарактеризуйте процес управління конфліктами
27. Проаналізуйте умови, принципи та засоби розв'язання конфліктів

28. Схарактеризуйте основні моделі та загальну стратегію розв'язання конфліктів
29. Проаналізуйте основні процедури втручання в конфлікт
30. Розкрийте сутність поняття «міжнародний конфлікт»; проаналізуйте основні фактори виникнення міжнародних конфліктів
31. Схарактеризуйте основні типи міжнародних конфліктів
32. Проаналізуйте динаміку міжнародних конфліктів
33. Виявіть основні засоби запобігання міжнародним конфліктам
34. Дайте характеристику основних засобів та процедур врегулювання міжнародних конфліктів
35. Розкрийте сутність теорії переговорів; виявіть основні напрями досліджень в теорії переговорів
36. Розкрийте сутність переговорів, визначте їхні функції
37. Проаналізуйте типову структуру переговорів
38. Дайте характеристику основних етапів (стадій) переговорів
39. Схарактеризуйте основні види переговорів
40. Розкрийте сутність стратегії переговорів. Виявіть основні цілі та принципи стратегії переговорів
41. Визначте основні особливості стратегії «позиційного торгу» від час переговорів
42. Виявіть головні риси Гарвардської моделі ведення переговорів
43. Дайте характеристику найбільш поширеним тактичним засобам ведення переговорів
44. Розкрийте сутність посередництва, виявіть його основні форми
45. Розкрийте сутність медіації, проаналізуйте її провідні технології

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС:Бакалавр Спеціальність: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Кафедра філософії та міжнародної комунікації 2021-2022 навч.рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 10 з дисципліни «Конфліктологія та теорія переговорів»	«Затверджую» Зав. кафедри філософії та міжнародної комунікації: _____ В.П.Культенко
Екзаменаційні питання			
1. Виявіть міждисциплінарні зв'язки конфліктології			
2. Розкрийте сутність посередництва, виявіть його основні форми			
Тестові завдання			
1. Суб'єкт, що формує, налагоджує, забезпечує канали організаційних, фінансових, інформаційних та інших зв'язків між сторонами конфлікту(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)			
2. У психологічній конфліктології не вивчаються такі форми конфліктів (вкажіть один варіант відповіді): а) міжособові б) внутрішньоособові в) міждержавні г) міжгрупові			
3. Стратегія сторін (суб'єктів) конфлікту, спрямована на максимальну реалізацію всіма ними своїх інтересів у процесі взаємодії (вкажіть один варіант відповіді): а) коеволюція			

<p>б) співробітництво в) біполаризація г) адаптація</p>
<p>4. Тактика сторони конфлікту, яка полягає у впливі на іншу сторону шляхом шантажу, загроз, ультимативних вимог тощо (<i>вкажіть один варіант відповіді</i>): а) ембарго б) агресія в) санкція г) тиск</p>
<p>5. Сукупність заходів щодо упорядкування конфлікту та контролю за його розвитком (<i>вкажіть один варіант відповіді</i>): а) управління б) стримування в) запобігання г) адаптація</p>
<p>6. Визначення сутності проблеми конфлікту, його причин, учасників, мотивів їхньої поведінки, особливостей інтересів, цілей, побоювань, виявлення можливих наслідків тощо (<i>вкажіть один варіант відповіді</i>): а) синтезування б) програмування в) діагностика г) статистика</p>
<p>7. Метод втручання в конфлікт, що полягає в неформальній взаємодії між сторонами конфлікту за допомогою авторитетних посередників (авторитетних вчених, діячів культури, колишніх дипломатів тощо) (<i>вкажіть один варіант відповіді</i>): а) «Високе посередництво» б) «Зустріч авторитетів» в) «Дипломатія третього світу» г) «Дипломатія другого шляху»</p>
<p>8. Аспект (вимір) переговорів, пов'язаний з намірами сторін відстоювати з самого початку опозиційні цілі, що з самого початку були поставлені перед ними (<i>вкажіть один варіант відповіді</i>): а) контрибутивний б) дистрибутивний в) інкубаційний г) ескалаційний</p>
<p>9. Результат (рішення) переговорів, коли поступки однієї сторони значно перебільшують поступки іншої (<i>вкажіть один варіант відповіді</i>): а) несправедливий б) асиметричний в) конгруентний г) консолідований</p>
<p>10. Тип посередництва, за якого незаангажована «третя сторона» надає сторонам конфлікту свої рекомендації, котрі ті не повинні обов'язково виконувати (<i>вкажіть один варіант відповіді</i>): а) «човникова» дипломатія б) координація в) медіація г) арбітраж</p>

8. Методи навчання

Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, їх закріплення, перевірки.

Словесні – пояснення, лекція, бесіда, дискусія, диспут, «мозковий штурм».

Практичні – навчальні вправи, практичні роботи, практичні (семінарські) заняття під керівництвом викладача, презентації, виконання тестових завдань, написання есе тощо.

У процесі навчання використовуються різні типи лекцій: тематичні, проблемні, лекції-дискусії. Наочні методи: демонстрація матеріалу за допомоги засобів мультимедіа; проведення ділових ігор. З практичних методів особливо велике значення мають науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, практичні (семінарські) завдання, самостійна робота студентів.

9. Форми контролю

Формами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль (перевірка знань на практичних/семінарських заняттях та самостійних домашніх завдань), проміжна та підсумкова атестації. Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Підсумкова атестація: екзамен – форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт під час практичних/семінарських занять та самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семestr.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів здійснюється згідно з Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою (і відповідною оцінкою за системою ECTS) і переводиться в національну систему оцінок, згідно із зазначеним вище «Положенням».

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	
74-89	Добре	Зараховано
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

11. Методичне забезпечення

1. Білецька Т. В. Міжнародні конфлікти сучасності: теорія і практика аналізу: навч.-метод. посіб. / Т. В. Білецька, Т. В. Ігнатьєва. – Кам'янець-Подільський, 2020. – 50 с.
2. Галаган В. Я. Психологія конфлікту : навч.-метод. посіб. / В. Я. Галаган, В. Ф. Орлов, О. М. Отич, О. О. Фурса. – К. : ДЕТУТ, 2018. – 422 с.
3. Конфліктологія : навч. посіб.-практикум / за ред. М. П. Гетьманчука, П. П. Ткачука. – Л. : ЛІСВ, 2017. – 326 с.
4. Корольчук М. С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб. / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко / за заг. ред. М. С. Корольчука. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2017. – 320 с.
5. Петрінко В. С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці : навч. посіб. / В. С. Петрінко. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. – 360 с.

12. Рекомендована література **Основна**

1. Берлач А. І. Конфліктологія : навч. посіб. для дистанц. навч. / А. І. Берлач, В. В. Кондрюкова. – К. : Університет «Україна», 2018. – 203 с.
2. Бернадський Б. В. Міжнародні конфлікти : курс лекцій / Б. В. Бернадський. – К.: ВД «Персонал», 2017. – 366 с.
3. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / І. В. Ващенко, М. І. Кляп. – К. : Знання, 2019. – 407 с.
4. Герасіна Л. М. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. – Х. : Право, 2012. – 127 с.
5. Гребеньков Г. В. Конфліктологія : навч. посіб. / Г. В. Гребеньков, І. І. Ковальова, Ю. М. Красноносов та ін. / за ред Г. В. Гребенькова. – Л. : Магнолія, 2011. – 229 с.
6. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія : підручник / Л. Й. Гуменюк. – Л. : ЛДУВС, 2018. – 563 с.
7. Захарчин Г. М. Управління конфліктами: навч. посіб. / Г. М. Захарчин, Р. О. Винничук. – 2-ге вид., доп. – Л. : НУ «Львівська політехніка». – 2019. – 192 с.
8. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. / М. Г. Капітоненко. – К.: Либідь, 2019. – 352 с.
9. Коваленко Д. В. Конфліктологія: навч. посіб. / Д. В. Коваленко. – Х. : Точка, 2012. – 221 с.
10. Конфліктологія та медіація: навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш. – Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. – 247 с.
11. Кутуєв П. В. Конфліктологія: соціологічна перспектива : навч. посіб. / П. В. Кутуєв. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – 162 с.
12. Леко Б. Медіація: підручник / Б. Леко, Г. Чуйко. – Чернівці : Книги-XXI, 2018. – 464 с.
13. Луцишин Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / Г. І. Луцишин. – Л. : НУ «Львівська політехніка». – 2018. – 200 с.

14. Миронова О. М. Конфліктологія : навч. посіб. / О. М. Миронова. – Х. : ХНЕУ, 2019. – 167 с.
15. Прибутико П. С. Конфліктологія : навч. посіб. / П. С. Прибутико, Р. В. Михайленко, Л. М. Дубчак та ін. – К. : КНТ, 2010. – 136 с.
16. Скібіцька Л. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. Скібіцька. – К. : Центр учебової літератури, 2007. – 383 с.
17. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Рівне : Університетська книга, 2017. – 240 с.
18. Фішер Р. Шлях до «ТАК». Як вести переговори, не здаючи позицій : пер. з англ. / Р. Фішер, У. Юрі, Б. Петтон. – К. : Основи, 2016. – 220 с.
19. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів : навч. посіб. / М. В. Цюрупа. – К. : Кондор, 2009. – 192 с.
20. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна. – К. : Центр учебової літератури, 2021. – 168 с.

Допоміжна

21. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права / Ю. Г. Барабаш. – Х. : Право, 2008. – 220 с.
22. Брич В. Я. Психологія управління : навч. посіб. / В. Я. Брич, М. М. Корман. – К. : Кондор-Видавництво, 2013. – 384 с.
23. Ващенко І. В. Загальна конфліктологія : навч. посіб. / заг. ред. І. В. Ващенко, С. П. Пренка. – 2-ге вид. – Х. : Оригінал, 2001. – 384 с.
24. Власова О. І. Соціальна конфліктологія організацій та управління : підручник / О. І. Власова, Ю. В. Никоненко. – К. : Центр учебової літератури, 2010. – 398 с.
25. Герасіна Л. М. Проблеми правової конфліктології: феноменологічний, гносеологічний та праксеологічний аналіз / Л. М. Герасіна, М. І. Панов. – Х. : Право, 2004. – 112 с.
26. Гірник А.М. Основи конфліктології / А. Гірник. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2010. – 222 с.
27. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів : навч. посіб. / В. О. Джелалі – Х.; К. : Р. И. Ф., 2006. – 320 с.
28. Долинська Л. В. Психологія конфлікту / Л. В. Долинська, А. П. Заяць. – К. : Каравела, 2010. – 304 с.
29. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 456 с.
30. Етика ділового спілкування : навч. посіб. / В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, В. В. Мельник. – Л. : Магнолія 2006, 2009. – 312 с.
31. Калаур С. М. Соціальна конфліктологія : навч. посіб. / С. М. Калаур, З. З. Фалинська. – Тернопіль : Астон, 2010. – 360 с.
32. Карнегі Д. Як завойовувати друзів та впливати на людей / Д. Карнегі. – Х. : Промінь, 2001. – 560 с.

- 33.Кіржнер Л. О. Конфліктологія : навч. посіб. / Л.О. Кіржнер, М. В. Мартиненко, О. В. Мангольд. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 142 с.
- 34.Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Ємельяненко та ін. ; заг. ред. В. М. Петюх, Л. В. Торгова. – К. : КНЕУ, 2003. – 315 с.
- 35.Конфліктологія : підручник / за ред. Л. М. Герасіної та М. І. Панова. – Харків : Право, 2002. – 256 с.
- 36.Конфліктологія : словник / за заг. ред. О. Г. Колба, А. І. Буймістера. – К. ; Переяслав-Хмельницький : Вид-во «К.С.В.», 2012. – 592 с.
- 37.Ложкін Г. В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика : навч. посіб. / Г. В. Ложкін, Н. І. Пов'якель. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.
- 38.Мальський М. З. Теорія міжнародних відносин : підручник / М. З. Мальський, М. М. Мацях. – 4-те вид., перероб. і доп. – Л.: ЛНУ ім. Івана Франка ; К. : Знання, 2011. – 407 с.
- 39.Мальцева О. В. Правове регулювання соціальних конфліктів : навч. посіб. / О. В. Мальцева. – Маріуполь : ПДТУ, 2016. – 160 с.
- 40.Нагаєв В. М. Конфліктологія : курс лекцій (модульний варіант) : навч. посіб. / В. М. Нагаєв. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 198 с.
- 41.Орбан-Лембрік Л. Е. Соціальна психологія : підручник: У 2-х кн. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Л. Е. Орбан-Лембрік. – К. : Либідь, 2006. – 560 с.
- 42.Орлянський В. С. Конфліктологія : навч. посіб. / В. С. Орлянський. – К. : Центр учебової літератури, 2007. – 159 с.
- 43.Пірен М. І. Конфлікти в системі політико-управлінської діяльності : навч. посіб. / М. І. Пірен. – К. : Видавництво НАДУ, 2003. – 240 с.
- 44.Пірен М. І. Конфліктологія : підручник / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2007. – 360 с.
- 45.Примуш М. В. Конфліктологія : навч. посіб. / М. В. Примуш. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 288 с.
- 46.Пуригіна О. Г. Міжнародні економічні конфлікти : навч. посіб. / О. Г. Примуш. – К. : Центр учебової літератури, 2008. – 280 с.
- 47.Русинка І. Конфліктологія. Психологія запобігання і управління конфліктами : навч. посіб. / І. Русинка. – К. : Професіонал, 2007. – 334 с.
- 48.Свидрук І. І. Психологія управління та конфліктологія : підручник / І. І. Свидрук, Ю. Б. Миронов. – Л. : Вид-во ЛТЕУ, 2017. – 320 с.
- 49.Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін. ; за ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2016. – 538 с.
- 50.Титаренко Л. М. Конфліктологія. Профілактика конфліктів в організаціях : навч. посіб. / Л. М. Титаренко, В. В. Завальнюк. – О. : Юридична література, 2010. – 293 с.

- 51.Хапілова В. П. Конфліктологія : навч. посіб. / В. П. Хапілова. – Запоріжжя : Запоріз. нац. ун-т, 2010. – 278 с.
- 52.Цісецький О. Є. Управління конфліктами : навч. посіб. / О. Є. Цісецький – Тернопіль : ТНЕУ, 2011. – 167 с.
- 53.Штифурак В. Є. Психологія управління та конфліктологія : навч. посіб. / В. Є. Штифурак. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 252 с.
- 54.Яремчук С. С. Сучасні теорії в конфліктології : навч. посіб. / С. С. Яремчук. – Чернівці : Рута, 2008. – 72 с.
- 55.Onditi F. Conflictology : Systems, Institutions, and Mechanisms in Africa / F. Onditi. – Lanham : Lexington Books, Rowman & Littlefield, 2020 – 496 p.
- 56.Handbook of Conflict Analysis and Resolution / D. Sandole, S. Byrne, J. Senehi, D. Pruitt (eds.). – New York; London : Routledge, 2009. – 576 p.
- 57.The Handbook of Conflict Resolution : Theory and Practice. – New York : John Wiley & Sons Inc., 2014. – 1264 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). URL : <http://icps.com.ua/>
3. Brookings Institution. URL : <https://www.brookings.edu/>
4. Carnegie Endowment for International Peace (CEIP). URL : <https://carnegieendowment.org/>
5. Chatham House (Royal Institute of International Affairs). URL : <https://www.chathamhouse.org/>
6. European Union (EU). URL : https://europa.eu/european-union/index_en
7. Institute for the Study of War (ISW). URL : <https://www.understandingwar.org/>
8. North Atlantic Treaty Organization (NATO). URL : <https://www.nato.int/>
9. RAND («Research and Development») Corporation. URL : <https://www.rand.org/>
10. Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). URL : <https://www.sipri.org/>
11. The Center for Strategic and International Studies (CSIS). URL : <https://www.csis.org/>